Teoreticko-výzkumná psychologie

<style> body { background-image:url(https://fhs.cuni.cz/FHS2026-2005-version1-bgtransparent.jpg); background-repeat:repeat x; background-size:contain; } p { text-align:justify; font-size:120% !important; } </style>
1. listopadu
otevření podávání přihlášek
31. března
deadline podání přihlášky
prezenční
forma studia
Proč studovat teoreticko-výzkumnou psychologii
Výzkumná či teoreticko-výzkumná psychologie se celosvětově stále častěji nabízí jako samostatný magisterský obor, existující souběžně s psychologií klinicky zaměřenou. Učí, jak porozumět chování a psychickým procesům člověka a jak je zkoumat.
Studium TVP otevírá absolventům cestu k celé řadě stále žádanějších profesí, ve kterých se uplatňuje psychologický výzkum nebo aplikují výzkumné poznatky k řešení pestré škály živých a společensky významných témat.
Psychologové-výzkumníci usilují o porozumění kognitivním procesům, emocím a motivaci člověka, jejich fyziologickému pozadí a především tomu, jak se projevují v chování a jednání člověka v sociálních kontextech. Zabývají se také tím, jak se psychika vyvíjí během lidského života, jaké evoluční úlohy plní u člověka jako živočišného druhu a jak se lidé po psychické stránce mezi sebou liší. Psychologický výzkum stojí často na pomezí přírodních a humanitních věd a proto také čerpá z metodologických postupů a výzkumných designů obou těchto silných výzkumných tradic. Pracuje s kvalitativními a kvantitativními přístupy, využívá pozorování v reálném světě, rozhovory a analýzy individuálních produktů a životních situací, rozvíjí psychologické testování. Neopomíjí ani neurofyziologická či biopsychosociální měření, dotazníková šetření či exaktní experimentální postupy. Psychologické bádání nakonec vede k objevování obecných zákonitostí v chování člověka, ale také k vy-světlování různorodosti lidských vlastností a zkušeností.
Vůči studujícím uplatňujeme systematický a individuální přístup, tak aby si nejen osvojili potřebné teoretické znalosti, ale také získali výzkumné dovednosti, umožňující jim samostatně promýšlet a realizovat výzkumné projekty. Učíme naše studenty vyhledávat informace a orientovat se v proměnlivém světě odborných poznatků, rozumět odborným vědeckým publikacím, a především v souladu s moderními metodologickými i etickými principy získávat, analyzovat a používat výzkumná data. Trénujeme je v dovednostech interpretovat výsledky analytických kroků a aplikovat výsledky výzkumu v praxi. Současně připravujeme naše studenty v oblasti sociálních a komunikačních kompetencí, networkingu a dovedností týmové spolupráce. Především onu druhou, výzkumnou složku studia absolventi snadno uplatní v širokém spektru zaměstnání, všude tam, kde se očekává schopnost analytického a kritického myšlení a rozhodování založeného na datech (tzv. evidence-based).
Studium je však především určeno pro ty, kteří se chtějí stát skutečně vědci! V průběhu studia se budete mít možnost setkat a nechat zaujmout k návazné spolupráci celým týmem špičkových vědců, kteří v našem programu učí, s jejich různorodými zájmy a odbornostmi (viz sekce Tváře programu). Navíc budete mít možnost během praxe navštívit a poznat profesionálnější psychologická vědecká pracoviště i mimo naši katedru.

Základní principy studijního programu TVP:

- Ceníme si pestrosti a bohatosti teoretických i metodických východisek (nejen) psychologického výzkumu.
- Důsledně propojujeme teoretickou přípravu s praxí realizace psychologického výzkumu.
- Zapojujeme studenty do reálných a aktuálních výzkumů a výzkumných projektů.
- Aktivně vytváříme příležitosti pro spolupráci studentů se špičkovými vědeckými pracovišti doma i v zahraničí.
- Usilujeme o praktickou orientaci studenta ve světě vědy a výzkumu i etiky výzkumné práce.
- Vychováváme vědecké pracovníky základního stupně vybavené dovednostmi využívat vědu pro řešení praktických otázek života současné společnosti.

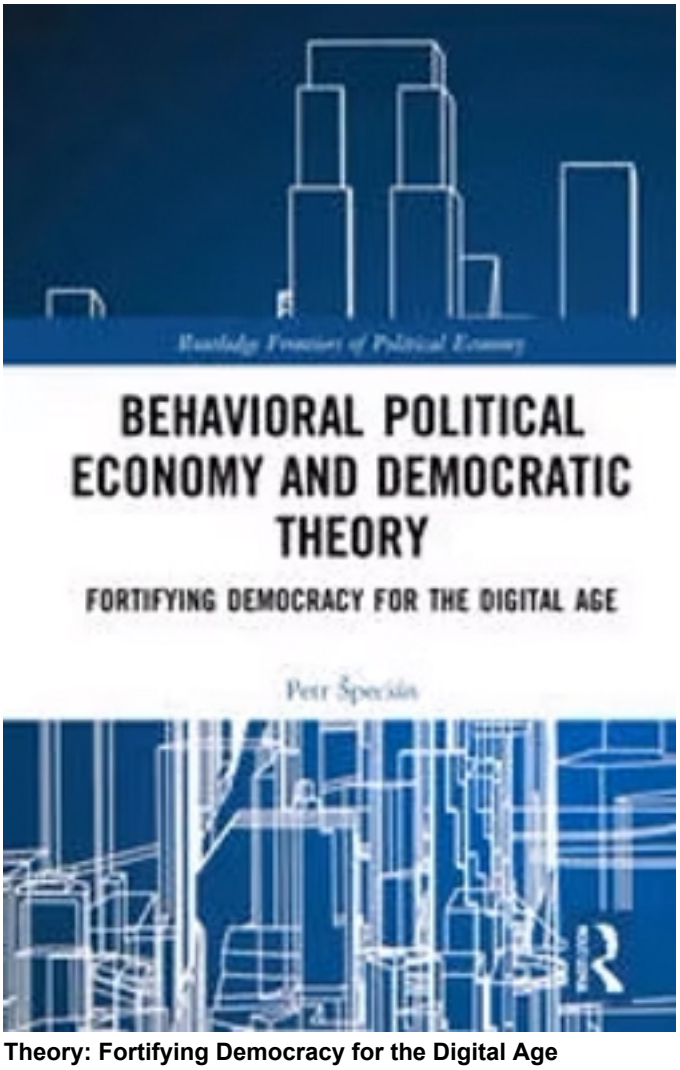

Uplatnění absolventů programuTeoreticko-výzkumná psychologie
Absolventi studijního programu Teoreticko-výzkumná psychologie nachází uplatnění na pozicích asistentů výzkumu, organizačně administrativních pracovníků ve výzkumných institucích, samostatných vědeckých pracovníků referentů i administrátorů výzkumných dat v akademických, školských i zdravotnických institucích všude tam, kde je zhodnocována znalost psychologie a odbornost v oblasti psychologického výzkumu.

Zajímavou oblastí uplatnění našich absolventů je sektor orientovaný na tvorbu, publikování, distribuci a evaluaci psychometrických (případně metodických) nástrojů pro psychologickou praxi.

Specifickou oblastí uplatnění absolventů je akademické prostředí. Studijní program Teoreticko-výzkumná psychologie může velmi dobře a cíleně připravit studenta pro profesní dráhu výzkumníka a výzkumného asistenta v akademickém prostředí a na univerzitách. Význam takové profesní profilace roste s nároky na kvalitu a konkurenceschopnost výzkumu v univerzitním prostředí. či dalších vědecky orientovaných univerzitních pracovišť nejen v České republice, ale i v Evropě.

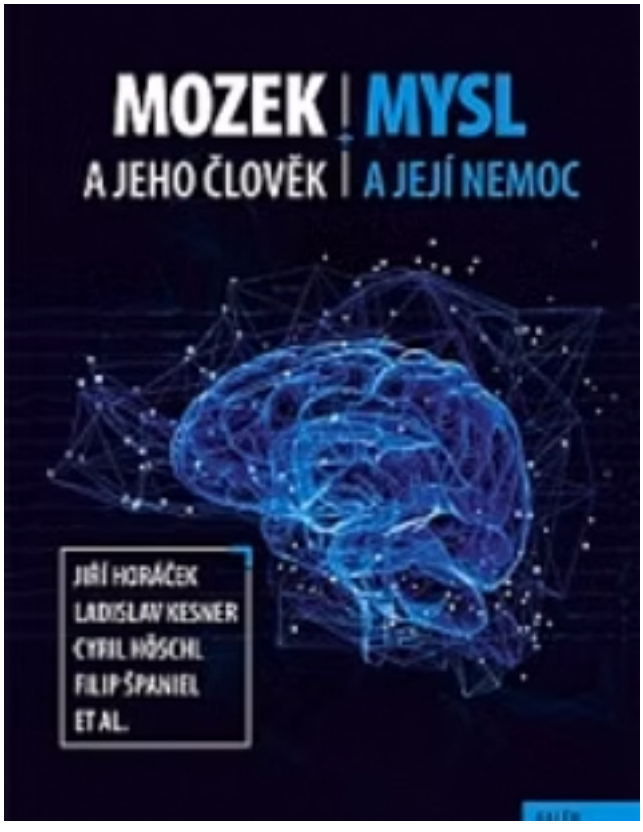
Aktivity a publikace v rámci oboruTeoreticko-výzkumná psychologie

Behavioral Political Economy and Democratic Theory: Fortifying Democracy for the Digital Age

Monografie Petra Špeciána Behavioral Political Economy and Democratic Theory: Fortifying Democracy for the Digital Age zkoumá výzvy, které pro liberální demokracie vyplývají ze střetu mezi moderními technologiemi a hranicemi lidské racionality. Základní otázkou knihy je, jak těmto výzvám čelit, aniž by v rámci politického systému došlo k oslabení realizace demokratických hodnot. Při hledání odpovědi předkládá argumenty ve prospěch vytváření behaviorálně informované teorie demokracie a ukazuje, jak se vědecké poznatky o mezích lidské racionality mohou stát zdrojem inspirace při tvorbě demokratických institucí

Číst knihu

Mozek a jeho člověk, mysl a její nemoc

Kniha Mozek a jeho člověk, mysl a její nemoc, na níž se autorsky podílely mj. dr. Bártová, dr. Klapilová, doc. Lindová a dr. Martinec Nováková, se věnuje zásadním otázkám fungování lidského mozku, mysli a podstatě duševních poruch. Zabývá se tím, jak se fyzikální a chemické procesy nervové tkáně vztahují k mentálním stavům, jak nám mozek zprostředkuje vnější a vnitřní realitu a jak narušení těchto procesů vede k duševním poruchám. Tyto a odvozené otázky jsou předmětem studia psychologie, kognitivních věd a řady disciplín, které dnes zastřešujeme termínem neurověda (např. neurofyziologie, neurochemie, neuroanatomie, sociální a afektivní neurověda).

MABEL – diagnostika rozvoje gramotnosti

V návaznosti na výsledky dlouhodobého výzkumu předpokladů rozvoje čtenářských a pisatelských dovedností vznikla Multilingvální diagnostická baterie pro komplexní posouzení předpokladů rozvoje gramotnostních dovedností. Českou část tohoto materiálu sestavila a ve výzkumu prověřila doc. Seidlová Málková.

Přejít na web

Personality and Individual Differences

Relationship quality is influenced by actor and partner effects but not by similarity and discrepancy effects: A study of Brazilian and Czech populations

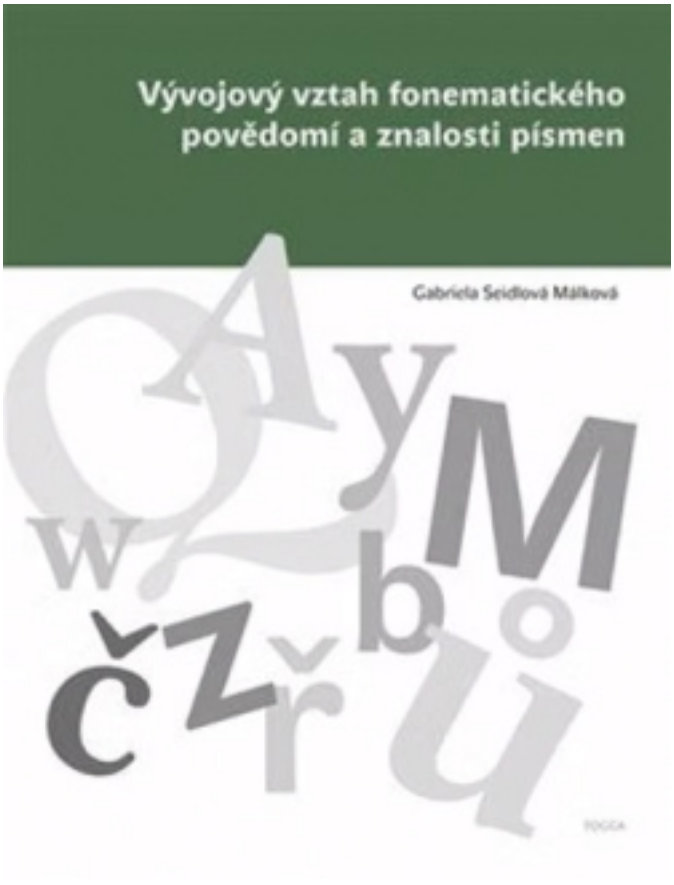
Výzkum partnerských vztahů

Řada současných studií poukazuje na to, že při výběru partnerů hrají roli fyzické i osobnostní charakteristiky. V literatuře byly postulovány dvě základní teorie zaměřující se na specifické mechanismy, jež mohou hrát klíčovou roli v partnerském výběru. Podle teorie homogamie si lidé vybírají partnery, kteří jsou jim v základních charakteristikách podobní. Podle teorie komplementarity si naopak lidé vybírají partnery na základě opačných charakteristik, než mají oni sami. Dr. Bártová se s výzkumníky z PŘF UK a z Univerzity v S?o Paulo (USP) v Brazílii na zkoumání těchto mechanismů dlouhodobě zaměřuje. Výsledky jejich výzkumů naleznete v zahraničních impaktovaných časopisech, jako jsou Personality and Individual Differencies nebo Archive of Sexual Behavior. Jejich nejnovější publikaci, zaměřující se na osobnostní charakteristiky si můžete přečíst zde .

U – Sniff - měření čichu u dětí

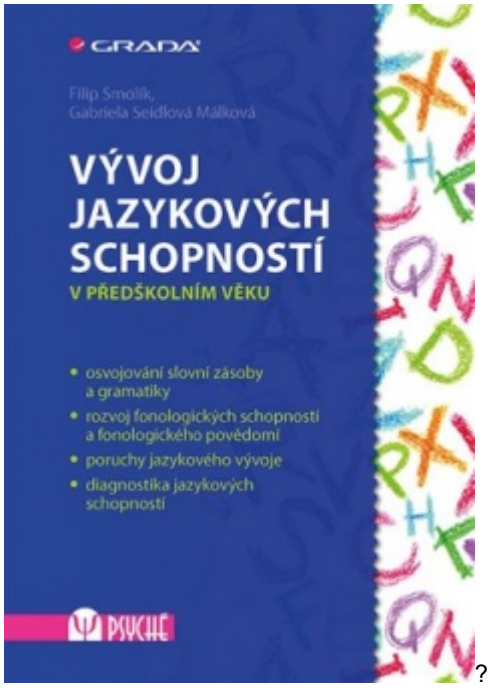
Dr. Martinec Nováková se v rámci mezinárodního týmu podílela na vývoji nyní již komerčně dostupného testu U-Sniff, který se používá pro měření čichu u dětí:

Přejít na test

Vývojový vztah fonematického povědomí a znalosti písmen

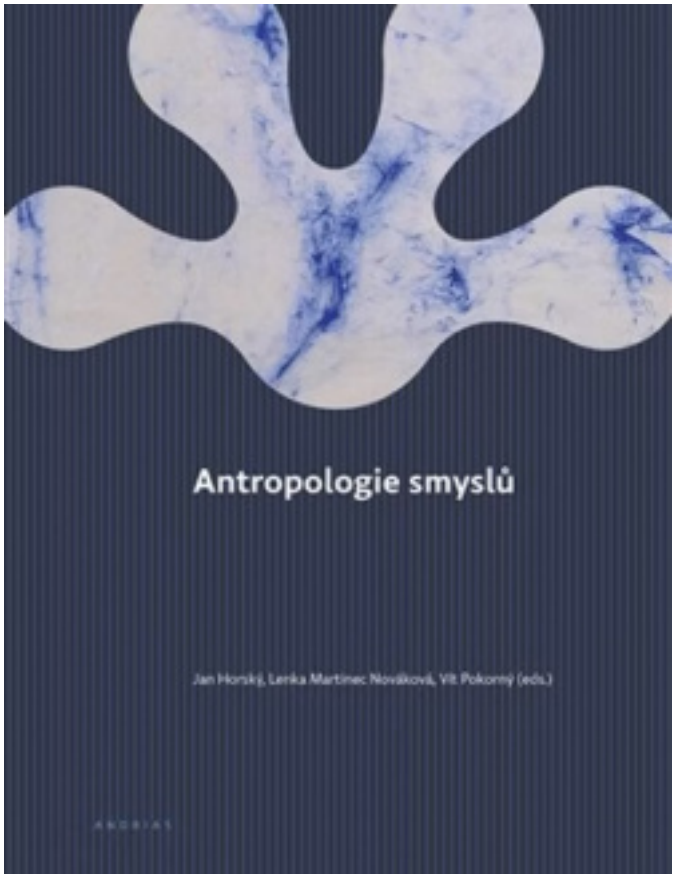
Kniha doc. Seidlové Málkové z oblasti vývojově a kognitivně orientované pedagogické psychologie vysvětluje, jak se rozvíjí klíčové kognitivní a jazykové dovednosti potřebné pro vývoj počátečního čtení. Poskytuje také metodický a kritický pohled na možnosti systematické podpory těchto dovedností v předškolním věku.

?

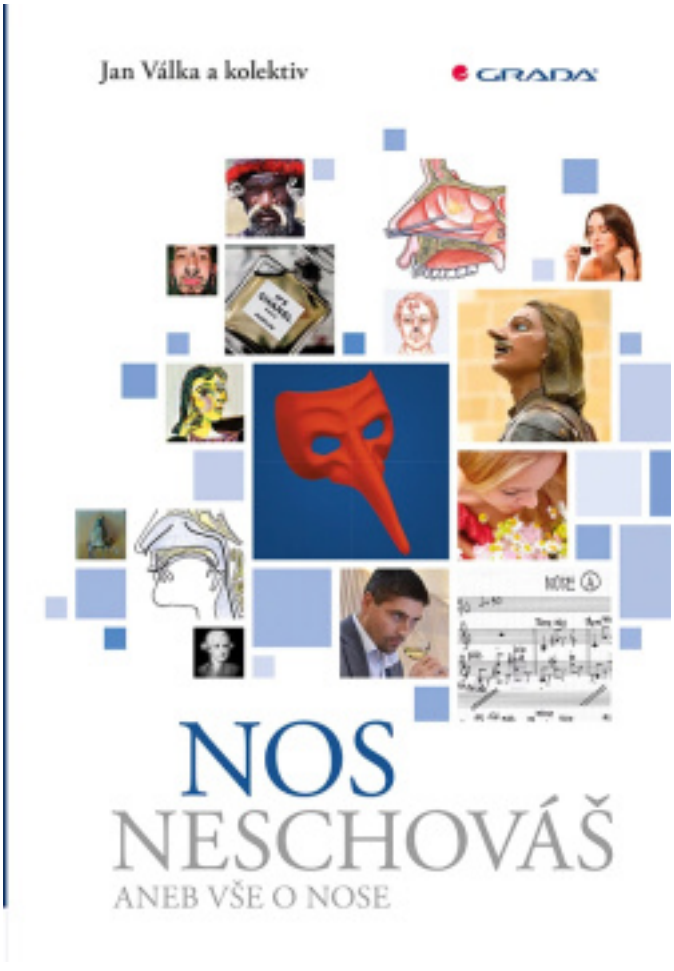

Vývoj jazykových schopností a Diagnostika jazykových schopností

V rámci longitudinálního výzkumného projektu doc. Seidlové Málkové, který se věnoval rozvoji jazykových schopností v předškolním věku, vznikla kniha o vývoji jazykových schopností v předškolním věku a screeningový soubor testů pro posuzování vývoje jazykových schopností předškolních dětí. Jde prozatím o v České republice jediný uceleným soubor úloh pro posuzování jazykových dovedností a schopností v předškolním věku.

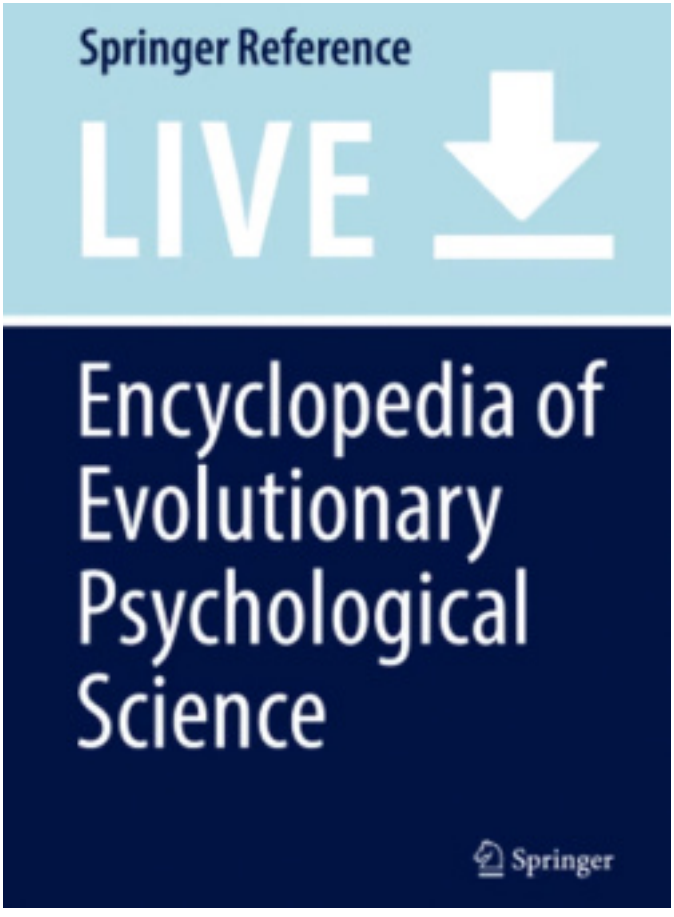
Antropologie smyslů

Kniha Antropologie smyslů, na níž se v autorském a editorském týmu podílela dr. Martinec Nováková, se zabývá problémem smyslového vnímání z hlediska obecné antropologie. Jelikož vnímání představuje komplexní problém, je pojednáno z řady různých hledisek; mimo jiné z pohledu kognitivní psychologie, neuropsychologie a neurofyziologie. Otázky, které jsou v knize kladeny, jsou promýšleny z pozice obratu ke smyslovosti, který ve společenských vědách probíhá již déle než dvacet let, nicméně v české vědě se mu zatím nedostalo systematické pozornosti.

Nos neschováš aneb vše o nose

Populárně naučná kniha Nos neschováš, na které participovala dr. Martinec Nováková, je čtivou, ale informačně nabitou publikací o nosu jako o rysu, který zásadním způsobem definuje fyziognomii našeho obličeje, ale také o smyslových čidlech, která ukrývá. Svým komplexním přístupem je publikace ojedinělá nejen v české, ale i světové literatuře.

Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science

Desetidílná kniha Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science, na níž se autorsky podílela dr. Bártová a dr. Klapilová, se zabývá historií, hlavními teoretickými koncepty a rovněž i interdisciplinárními vlivy, které působí na evoluční psychologii. Čtenáři jsou v ní předkládány poznatky z biologie, kognitivních věd, antropologie, psychologie, ekonomiky, počítačových věd a paleoarcheologie. Editory a dalšími autory této encyklopedie jsou významní představitelé evoluční psychologie

Přejít na knihu

Spolupráce s Národním ústavem duševního zdraví

Skupina Evoluční sexuologie a psychopatologie pod vedením Mgr. Kateřiny Klapilové, Ph.D. se v NUDZ zaměřuje na studium partnerských vztahů a sexuality. Studenti TVP mají možnost v této laboratoři absolvovat výzkumné praxe nebo zpracovávat diplomové práce.

Laboratoř kognice ptáků

Vedoucí pracoviště: doc. Jitka Lindová, Ph.D.

?
V laboratoři se studenti a odborní asistenti pod vedením doc. Lindové věnují výzkumu komunikačních schopnosti, spolupráce a sociální kognice, řešení problémů a abstraktního myšlení papoušků šedých. Studenti našeho programu se mohou zapojit do činnosti Laboratoře prostřednictvím kurzu Animální modely ve výzkumu kognice a na téma kognice papoušků zpracovávat diplomovou práci.
?
adresa laboratoře: Drtinova 1a, Smíchov – Anděl.

Toto je skutečně náš objekt a okolí:

TDK

Příklad mediálního vystoupení na témata spjatá s naší laboratoří:? Přejít na web

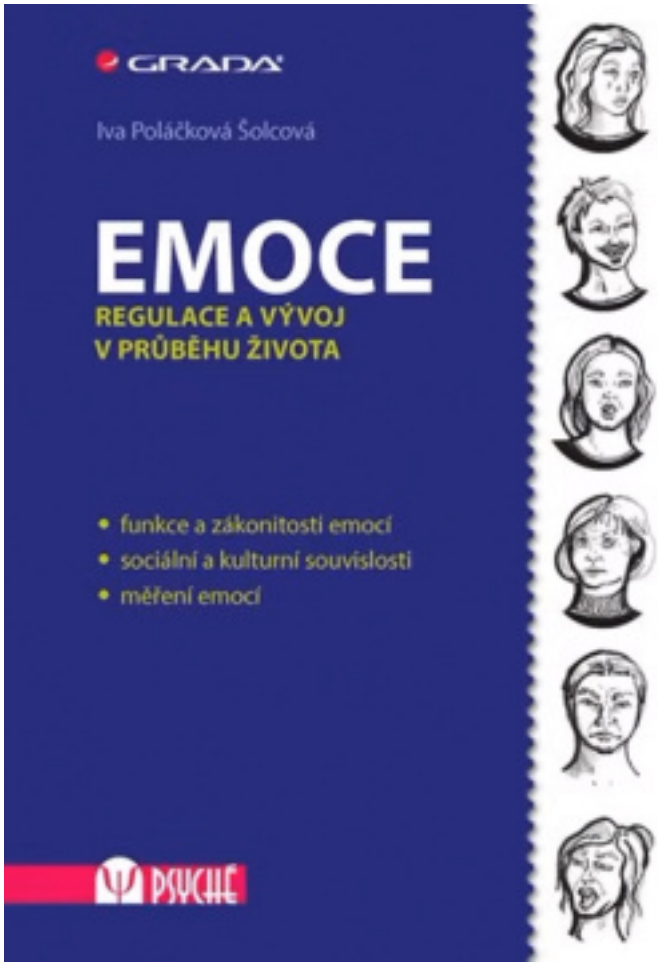
Docentka Iva Poláčková Šolcová pro média

- Rozhovor s Ivou Poláčkovou Šolcovou pro Reportér o emocích v době pandemie:

  Mladí lidé teď naši společnost drží jako skály, říká psycholožka
- Rozhovory s Ivou Poláčkovou Šolcovou pro pořad ČT Linka 1212“ k tématu psychického zvládání pandemie:

  Zvěd v izolaci
- Rozhovor s Ivou Poláčkovou Šolcovou pro Reportér o projektu simulace letu na Mars:

  Simulace letu na Mars. Češi zkoumali, jak zvládat izolaci

Emoce

Kniha doc. Poláčkové Šolcové se zabývá složitou otázkou, co jsou emoce a jak s nimi zacházet. Emoce hrají v každodenním životě významnou roli, stejně jako myšlení, vzpomínání či chuť něčeho dosáhnout. Nejsou ničím nadbytečným, obtěžujícím ani dětinským: ukazují na jevy, které pro nás mají v životě význam. Vývoj emocí a jejich regulace jsou napínavým a fascinujícím procesem, a ačkoliv k dramatickým vývojovým skokům dochází především v průběhu dětství, dětstvím kapitola vývoje nekončí. Kniha se zabývá regulací emocí a jejich vývojem od narození až po stáří, upozorňuje na kritické momenty, věnuje se některým mýtům v emoční výchově dětí a poukazuje na významné souvislosti mezi emocemi a zdravím člověka.

Tváře programu

doc. Mgr. et Mgr. Jitka Lindová, Ph.D.Garantka studijního programu, Katedra psychologie a věd o životě FHS UK?
je etoložka a docentka sociální psychologie. Zabývá se evoluční, sociální a srovnávací psychologií. Výzkumně se věnuje například neverbální komunikaci v partnerském vztahu a kognici papoušků šedých. Na FHS UK vyučuje v bakalářském, magisterském i doktorském stupni studia a vede Laboratoř výzkumu kognice ptáků FHS UK. Působí také v Národním ústavu duševního zdraví. Patří mezi nejcitovanější české autorky v oblasti psychologie. Má 3 děti a ráda sportuje. Ve studijním programu TVP odborně garantuje především kurzy z oblasti evoluční a behaviorální psychologie, obecné psychologie a metodologie.
doc. PhDr. Gabriela Málková, Ph.D.Vyučující, Katedra psychologie a věd o životě FHS UK
je docentkou v oboru pedagogické psychologie, patří mezi nejvýznamnější české odborníky v oblasti vývoje a diagnostiky gramotnostních a jazykových schopností. Ve výzkumu se věnuje především mapování vývojových vztahů pregramotnostních, čtenářských a jazykových schopností. Dlouhodobě se také věnuje studiu významu sociálních interakcí pro rozvoj poznávacích procesů a učení v dětství. Je autorkou řady monografií a odborných článků pro domácí i zahraniční odborné časopisy. Intenzivně se věnuje podpoře aplikovaného výzkumu, je autorkou diagnostických nástrojů, intervenčních programů i výukových aplikací pro praxi psychologického poradenství. Na UK vyučuje v bakalářském, magisterském i doktorském stupni studia. Ve studijním programu TVP odborně garantuje především kurzy z oblasti vývojové psychologie, psychometriky, metodologie a pedagogické psychologie.
doc. PhDr. Bc. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D.Vyučující, Katedra psychologie a věd o životě FHS UK
je psycholožka, docentka v oboru sociální psychologie. Patří mezi nejvýznamnější osobnosti české psychologie v oblasti výzkumu emocí a jejich vývoje v individuálních i sociálně psychologických kontextech. Ve výzkumu se věnuje studiu vývoje emocí a základních psychických potřeb v různých obdobích vývoje člověka. Zkoumá mechanismy a procesy,

které lidské emoce i potřeby vytvářejí, umožňují konstruovat a interpretovat. Je autorkou řady vědeckých publikací: monografií, odborných článků publikovaných v prestižních domácích i zahraničních odborných časopisech. Kromě FHS UK působí také v Psychologickém ústavu AV ČR a spolupracuje s Institutem sociálního zdraví Univerzity Palackého v Olomouci. Na FHS UK vyučuje v bakalářském, magisterském i doktorském stupni studia. Ve studijním programu TVP odborně garantuje především kurzy z oblasti sociální psychologie, etiky výzkumu, metodologie a psychologie zdraví.

Náplň studiaPoviné a povinně volitelné předměty
Povinné předměty
1 . ročník
Metody výzkumu v psychologii I.
Obecná psychologie
Sociální psychologie – výzkum a aplikace
Statistika v psychologickém výzkumu I.
Vývojová psychologie – teorie a metody výzkumu
Metody výzkumu v psychologii II.
Psychologie osobnosti – teorie a metody výzkumu
Behaviorální a evoluční psychologie
Statistika v psychologickém výzkumu II.
Seminář k četbě odborných textů
Účast na výzkumu

Povinně volitelné předměty
1 . ročník
Mezikulturní psychologie – metody výzkumu a praxe
Výzkum jazyka a gramotnosti
Ontogeneze a fylogeneze kognice
Výzkum partnerských vztahů
Kognitivní antropologie
Behaviorální ekonomie
Psychologické jevy v historické perspektivě
Psychické fenomény jako téma filosofie

Povinné předměty
2 . ročník
Psychometrika
Etika v psychologickém výzkumu 1/1
Výzkumná praxe I.
Akademické psaní a prezentační dovednosti
Diplomní seminář I.
Psychofyziologie a neuropsychologie
Výzkumná praxe II.
Diplomní seminář II.
Zpracování diplomové práce

Povinně volitelné předměty
2. ročník
Pedagogická a školní psychologie – teorie a výzkum
Animální modely ve výzkumu kognice
Psychologie a zdraví
Základy psychopatologie – teorie a výzkum
Výzkum lidské sexuality
Behaviorální endokrinologie
Academic Writing Skills in Psychology
Statistika v psychologickém výzkumu III.

Základní informace o náplni studia si můžete stáhnout zde .

Přijímací řízení

Přijímací zkouška je jednokolová a skládá se z písemné zkoušky v celkovém rozsahu 120 minut, v jejímž rámci uchazeč prokazuje zkušenosti, znalosti a dovednosti v oblasti psychologického výzkumu a oboru psychologie.

V den konání zkoušky uchazeč odevzdá vytištěné portfolio s přehledem dosud dosaženého (nebo započatého) psychologického vzdělání, s přehledem, popisem či prezentací vlastních studijních, badatelských i praktických zkušeností v oboru psychologie a s dalšími relevantními informacemi upřesňujícími oblasti zájmu v oboru psychologie, zejména zájmu v oblasti výzkumu v psychologii.

Detailní informace o přijímacím řízení včetně požadované literatury jsou k dispozici ve Studijním informačním systému , tamtéž můžete podat přihlášku ke studiu.

Kontakt

Garantka studijního programu
 doc. Mgr. Jitka Lindová, Ph.D.
E-mail: jitka.lindova@fhs.cuni.cz
Úřední hodiny: po dohodě e-mailem

Tajemnice studijního programu
 Mgr. Marta Joachimsthalerová
E-mail: marta.joachimsthalerova@fhs.cuni.cz
Kancelář: 2.14
Úřední hodiny: po dohodě e-mailem

Web programu Teoreticko-výzkumná psychologie